

**TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH
RESPUBLIKA ILMIY-METODIK MARKAZI**

SUN'IY INTELLEKT VA RAQAMLI O'QUV-METODIK RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISH VA YARATISH

BUGUNGI O'QITUVCHINING ASOSIY MUAMMOSI NIMA?

O'zbek tili o'qituvchisi **dars sifatini ta'minlash** uchun ko'plab vazifalarni bajaradi:

Vaqt tanqisligi

Darsga tayyorgarlik uchun ko'p vaqt sarflanadi.

Turli darajadagi o'quvchilar

Bitta darsda turli darajadagi o'quvchilarga moslashish qiyin.

Material topish va yaratish

Sifatli, ishonchli va metodik jihatdan to'g'ri materiallar kam.

Baholash va teskari aloqa

Har bir o'quvchiga sifatli feedback berish ko'p vaqt oladi.

Individual yondashuv

Har bir o'quvchining imkoniyatini ochish uchun resurslar yetarli emas.

SAVOL:

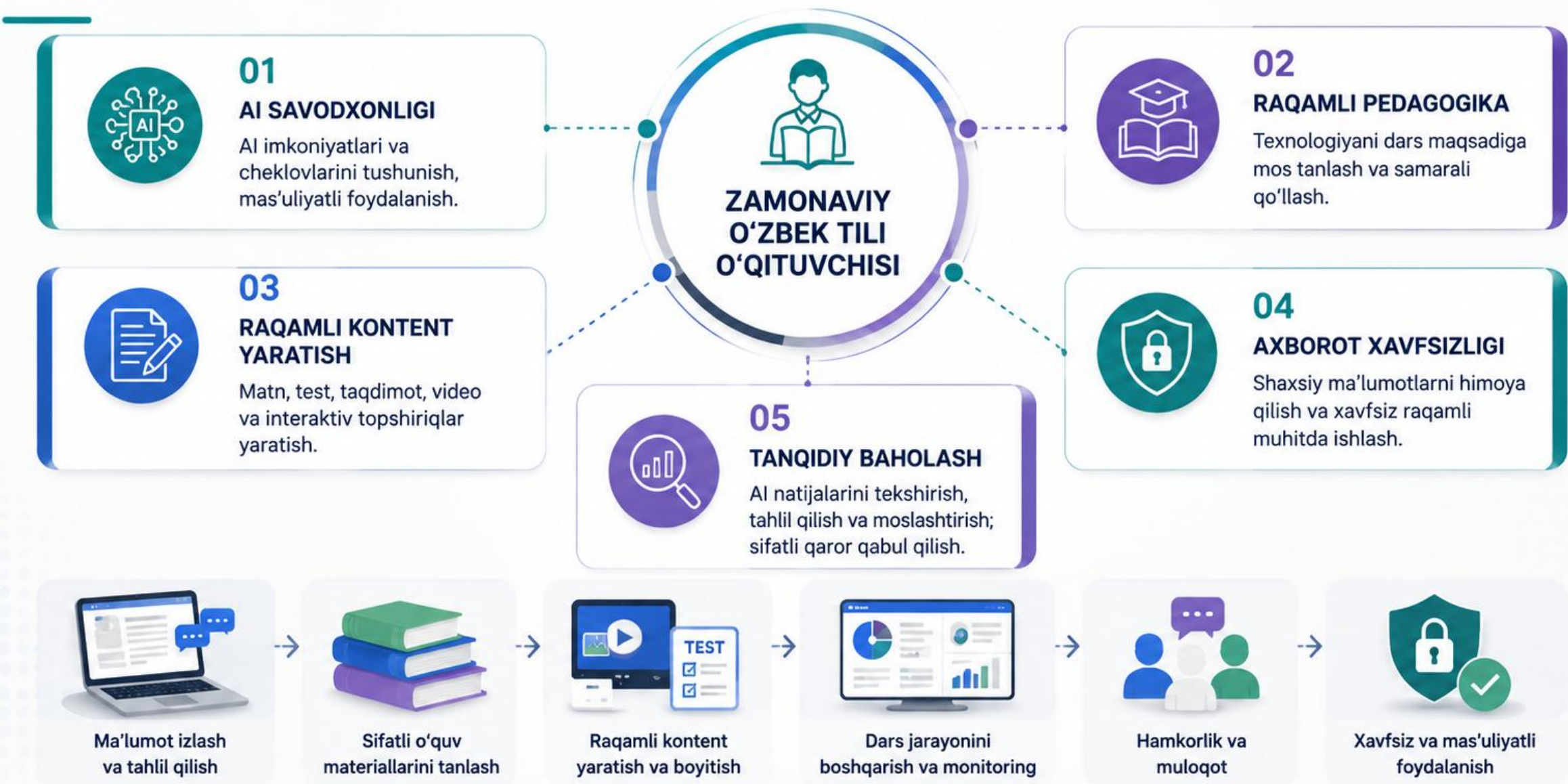
1 ta darsni tayyorlash uchun odatda qancha vaqt sarflaysiz?

Sun'iy intellekt va raqamli resurslar bu muammolarni yengillashtirishga yordam beradi!

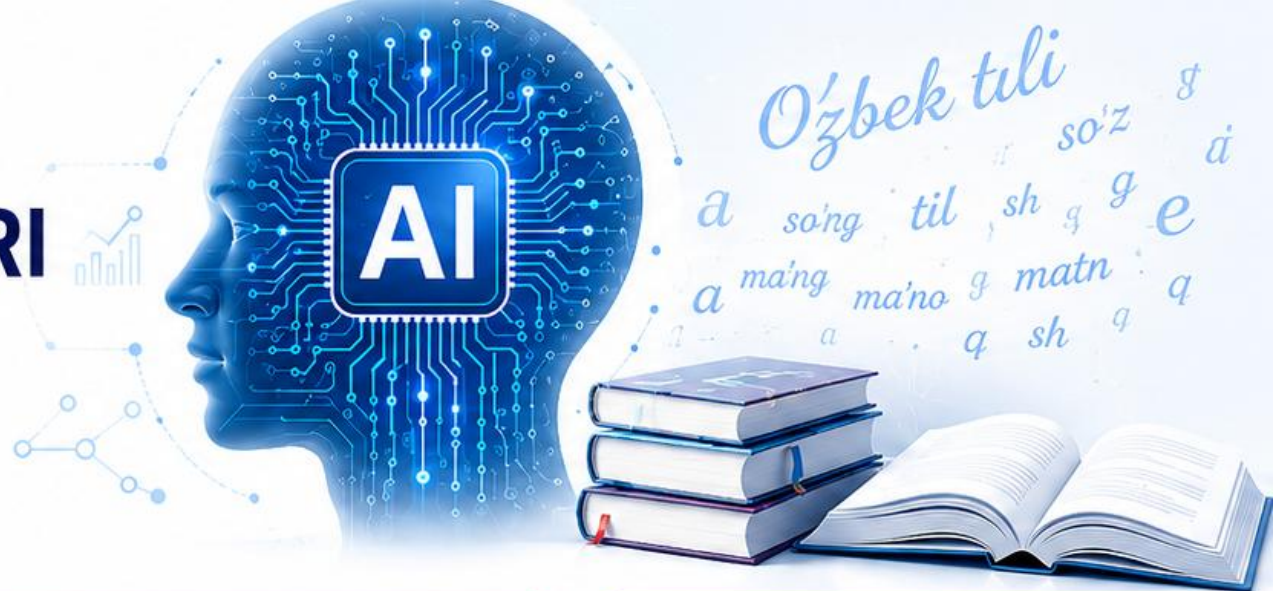
Ular o'qituvchining o'rnini bosmaydi, balki uning ishini samaraliroq, tezroq va kreativroq qilishga xizmat qiladi.

ZAMONAVIY O‘ZBEK TILI O‘QITUVCHISINING RAQAMLI KOMPETENSIYALARI

SUN'IY INTELLEKT: IMKONIYATLARI VA CHEKLOVLARI

Sun'iy intellekt — bu insonning fikrlash, o'rganish va muammo yechish jarayonlarini texnologiya yordamida taqlid qiluvchi tizimlar majmui.

SUN'IY INTELLEKT NIMA?

Ma'lumotlarni tahlil qiladi va undan o'rganadi.

Matn, rasm, audio va video kabi kontentlarni yaratishga yordam beradi.

Taklif va tavsiyalar beradi, lekin qaror qabul qilmaydi.

O'qituvchining ishini yengillashtiradi, vaqtni tejaydi va darsni boyitadi.

SUN'IY INTELLEKT HAQIDA MUHIM ESLATMALAR

O'qituvchini almashtirmaydi.

Har doim to'liq to'g'ri bo'lavermaydi, xato qilishi mumkin.

Insonning his-tuyg'usi, qadriyatlari va tajribasini to'liq anglamaydi.

Axloqiy va pedagogik qarorlarni mustaqil qabul qilmaydi.

ESDA TUTING!

AI — bu kuchli vosita, lekin u o'qituvchining pedagogik mahorati, mas'uliyati va ijodkorligini qo'llab-quvvatlaydi, **almashtirmaydi**.

ASOSIY XULOSA:

Sun'iy intellekt — bu o'qituvchining o'rinbosari emas, balki ishonchli **yordamchisi** va samarali **hamkoridir**.

SUN'IY INTELLEKT O'QITUVCHIGA QANDAY YORDAM BERADI?

Darsga tayyorgarlikdan baholashgacha – vaqt tejamkor, samarali va ijodiy yondashuv

NATIJA

AI yordamida o'qituvchi vaqtini tejaydi, dars sifatini oshiradi va o'quvchilarning til kompetensiyalarini samarali rivojlantiradi.

Vaqt tejaladi

Sifat oshadi

Differensial yondashuv ta'minlanadi

O'quvchi natijasi yaxshilanadi

AI VOSITALARI: O'ZBEK TILI DARSIDA AMALIY FOYDALANISH

Darsga tayyorgarlik, dars jarayoni va baholashda qo'llash mumkin bo'lgan samarali AI vositalari

1. MATN YARATISH VA TAHLIL

ChatGPT

Matn va topshiriqlar yaratish, izohlash, savollarga javob shakllantirish.

Google Gemini

Matn g'oyasini rivojlantirish, ma'lumot izlash va tahlil qilish.

2. MATN VA NUTQNI TEKSHIRISH

Grammarly

Grammatika, imlo va uslubiy xatolarni aniqlash, takliflar berish.

LanguageTool

O'zbek tilida imlo va grammatika tekshiruvi, uslubiy tavsiyalar.

3. TAQDIMOT VA VIZUAL MATERIALLAR

Canva (Magic Studio)

Dars uchun slayd, plakat, infografika va vizual materiallar yaratish.

Adobe Express

Ijodiy dizayn, kartochka, video va interaktiv kontent yaratish.

4. OVOZ VA VIDEO BILAN ISHLASH

ElevenLabs

Matnni tabiiy ovozga aylantirish, talaffuz namunalarini yaratish.

Veed.io / CapCut

Dars uchun qisqa video tushuntirishlar va montaj qilish.

5. O'QUV JARAYONINI BOSHQARISH

Quizizz

Interaktiv testlar, viktorinalar va musobaqalar yaratish.

Kahoot!

O'quvchilar ishtirokida tezkor so'rov va baholash.

AI VOSITALARIDAN FOYDALANISH JARAYONI

01

MAQSAD BELGILA

Darsning aniq maqsadi va kutilayotgan natijani belgilaymiz.

02

KERAKLI VOSITANI TANLA

Maqsadga mos AI vositasini tanlaymiz.

03

KONTENT YARAT YOKI TAHLIL QIL

AI yordamida matn, savol, material yoki tahlilni hosil qilamiz.

04

TEKSHIR VA MOSLASHTIR

Olingan natijani pedagogik talabga moslab, ehtiyojga ko'ra moslashtiramiz.

05

DARSDA QO'LLA VA BAHOLA

Darsda qo'llaymiz va o'quvchilarga ta'sirini baholaymiz.

AI – USTOZNING YORDAMCHISI

Vaqtни tejaydi: tayyorgarlik jarayonini tezlashtiradi.

Sifatni oshiradi: ijodkorlik va dars samaradorligini kuchaytiradi.

Individuallashtiradi: har bir o'quvchining ehtiyojiga mos yondashuv yaratadi.

Xavfsiz va mas'uliyatli foydalanish: ma'lumotni tekshirish, mualliflik va axloq qoidalariga rioya qilish zarur.

MUHIM QOIDALAR

AI bergan ma'lumoti har doim tekshiring va tasdiqlang.

Tanqidiy fikr va ijodkorlikni saqlang.

Mualliflik huquqi va manbalarga hurmat bilan yondashing.

O'quvchilarning shaxsiy ma'lumotlarini himoya qiling.

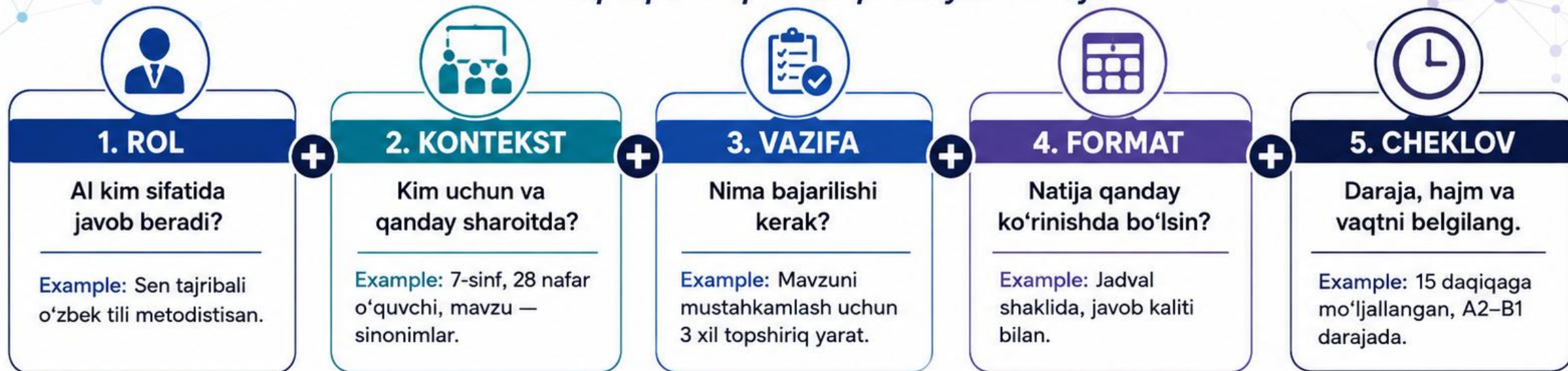
“

AI o'qituvchining o'rnini egallamaydi, ammo undan ongli ravishda foydalanish uning ishini osonlashtirib, natijaning tezkorligini oshiradi.

”

AI BILAN SAMARALI ISHLASH: TO'G'RI PROMPT YOZISH

Aniq topshiriq — aniq va foydali natija

NOANIQ PROMPT

“Sinonimlarga mashq tuz.”

Natija umumiy bo'lishi mumkin.

VS

PROFESSIONAL PROMPT

Sen tajribali o'zbek tili metodistisan. 7-sinf uchun “Sinonim so'zlar” mavzusini mustahkamlashga qaratilgan 3 xil topshiriq yarat: oson, o'rta va ijodiy. Har biriga 5 tadan misol va javob kalitini ber. Topshiriqlar 15 daqiqaga mo'ljallansin.

Muhim qoida: yaxshi prompt — AI bilan samarali ishlashning yarmi.

AMALIY MISOL: AI YORDAMIDA DARS MATERIALLARI YARATISH

Bir mavzu asosida darsni tez, sifatli va differensial tayyorlash

MAVZU

**Sinonim
soʻzlar**

7-sinf oʻzbek tili
darsi uchun

1

1. PROMPT BERISH

Alga aniq topshiriq
beriladi.

*"7-sinf uchun
sinonim soʻzlar
mavzusida 3 xil
mashq yarat."*

2

2. MATERIALLAR YARATISH

AI dars rejasi, misollar
va mashqlar
tayyorlaydi.

3

3. MOSLASHTIRISH

Oʻqituvchi natijani
sinf darajasiga
moslaydi va
tahrir qiladi.

4

4. DARSDA QOʻLLASH

Tayyor material
darsda, uy vazifasida
yoki mustahkamlashda
qoʻllanadi.

NAMUNAVIY NATIJA

A) Oson

Sinonim juftliklarni
toping.

B) Oʻrta

Gapdagi soʻzni
sinonimi bilan
almashtiring.

C) Ijodiy

Sinonimlardan
foydalanib 4–5 gapli
kichik matn tuzing.

AI NIMA TAYYORLAB BERISHI MUMKIN?

Dars rejasi

Tushuntiruvchi
misollar

10 ta mashq

5 ta test savoli

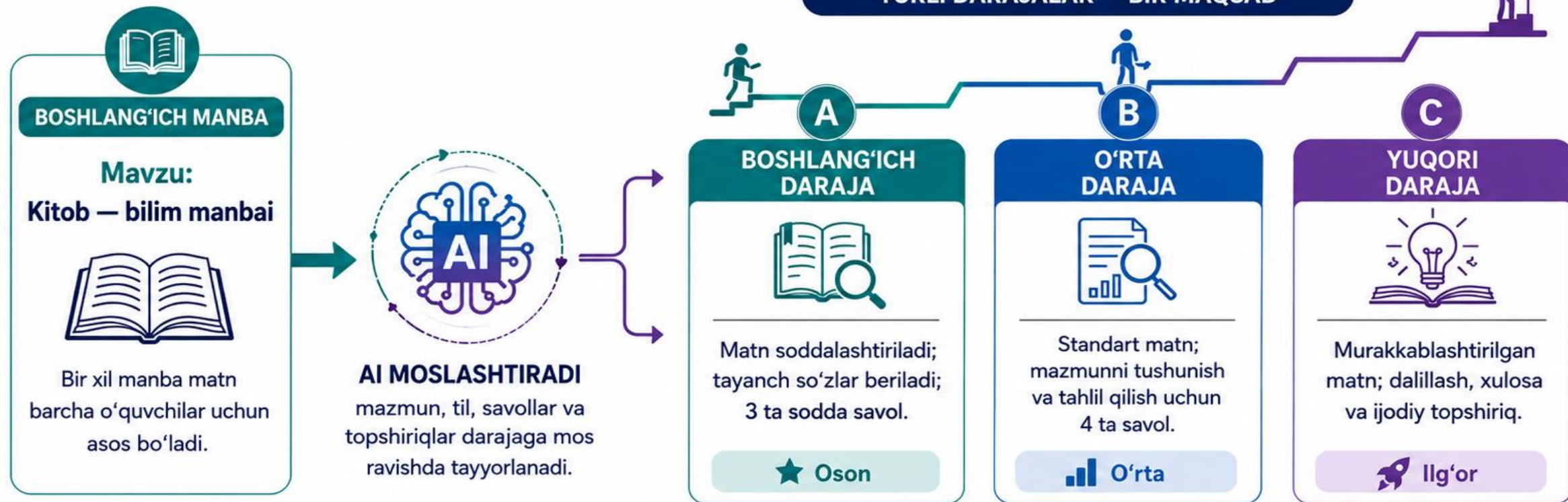
Differensial
topshiriqlar

Javob kaliti

BIR MAVZU — TURLI DARAJADAGI O'QUVCHILAR

AI yordamida bir xil o'quv maqsadini turli tayyorgarlik darajasiga moslashtirish

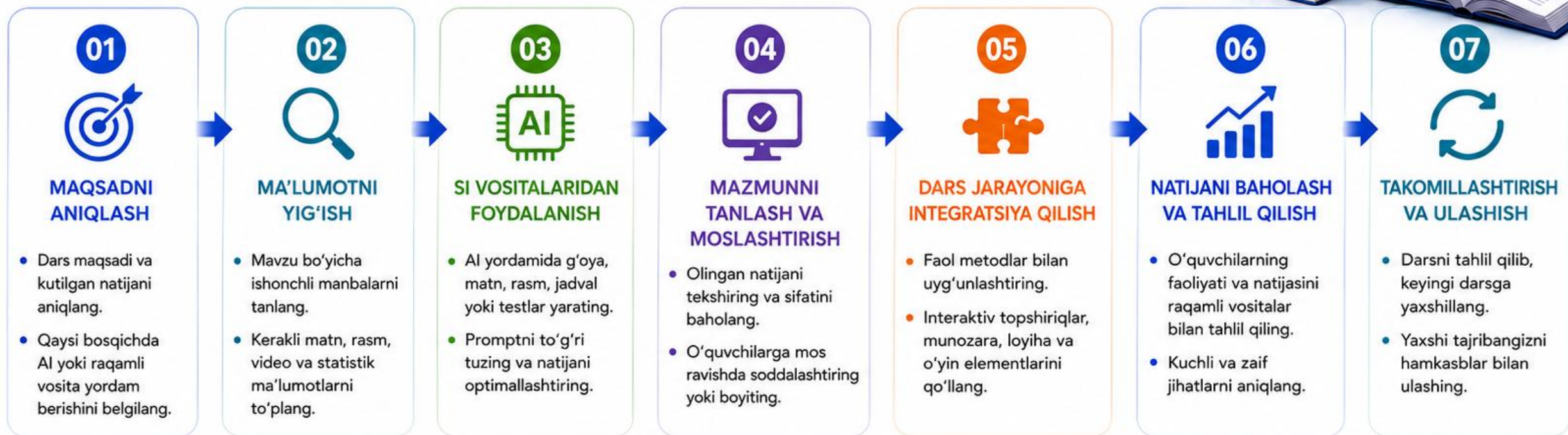
AMALIY TOPSHIRIQ

Quyidagi matnni 6-sinf o'quvchilari uchun uch darajada moslashtir: boshlang'ich, o'rta va yuqori. Har bir variantga mos topshiriqlar va javob kalitini ber.

SUN'IIY INTELLEKT VA RAQAMLI RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI

O'qituvchining kundalik faoliyatida SI va raqamli vositalardan samarali foydalanish bosqichlari.

ESDA TUTING!

Texnologiya maqsad emas, **vositadir**.
Muhimi – o'quvchining o'rganishi, fikrlashi va rivojlanishiga **xizmat qilishdir**.

SAMARALI VOSITALAR:

ChatGPT

Gemini

Copilot

Canva

Learning
Apps

Quizizz

To'g'ri tanlov –
samarali dars
kalitidir!

O'QIB TUSHUNISH VA TANQIDIY FIKRLASHNI AI BILAN RIVOJLANTIRISH

Matn ustida ishlashning 3 bosqichi: ma'lumotni tushunish, tahlil qilish, fikr bildirish

NAMUNA MATN (6-SINF UCHUN)

Bahorning ilk kunlari edi. Dala chekkasidagi bog'da mevali daraxtlar g'uncha yozdi. Havo iliq, quyosh charaqlardi. Bolalar maktabdan keyin bog'ga chiqib, qushlar uchun uyacha osishdi. Ularga sinf rahbari ham yordam berdi. Bolalar bu ishning tabiat uchun foydali ekanini tushunishdi va bundan juda xursand bo'lishdi.

O'QISH JARAYONI BOSQICHLARI

AXBOROTNI TOPISH

Matndan aniq ma'lumotni aniqlash.

TAHLIL QILISH

Ma'lumotlar orasidagi bog'liqlikni aniqlash, sabab va oqibatni tushunish.

MUNOSABAT BILDIRISH

Shaxsiy fikr, baho va taklif asosida ijodiy yondashish.

3 DARAJADAGI SAVOLLAR

1-DARAJA: MATNDAN TOP (Ma'lumotni eslab olish)

1. Matnda bahor qanday tasvirlangan?

2. Bolalar nima qilishdi?

3. Ular qayerga uyacha osishdi?

➔ Javob matnda bor.

2-DARAJA: TAHLIL QIL (Sabab va oqibatni tushunish)

1. Nima uchun bolalar bog'ga chiqishdi?

2. Nega bu ish tabiat uchun foydali deb aytilgan?

3. Sinf rahbarining yordami nima bilan ahamiyatli?

➔ Mulohaza va bog'lanishni talab qiladi.

3-DARAJA: FIKR BILDIR (Ijodiy va tanqidiy yondashuv)

1. Sizningcha, bolalar yana nimalarni qilsa, tabiat uchun foydali bo'ladi?

2. Siz bunday tadbirda ishtirok etsangiz, nima taklif qilardingiz?

3. Tabiatni asrashda maktab va o'quvchilarning roli qanday?

➔ Ijodiy fikr va bahoni talab qiladi.

AI QANDAY YORDAM BERADI?

Matn asosida turli darajadagi savollar va topshiriqlar yaratadi.

Savollarni oson, o'rta, murakkab darajaga moslashtiradi.

O'quvchini fikrlashga undaydigan ochiq savollar beradi.

Tushunish darajasini aniqlash va teskari aloqa berishga yordam beradi.

AMALIY MASLAHAT

Har bir matn ustida kamida 3 darajadagi savol tuzing. Shunda o'quvchi faqat axborotni o'qib qolmay, uni tushunadi, tahlil qiladi va fikr bildiradi.

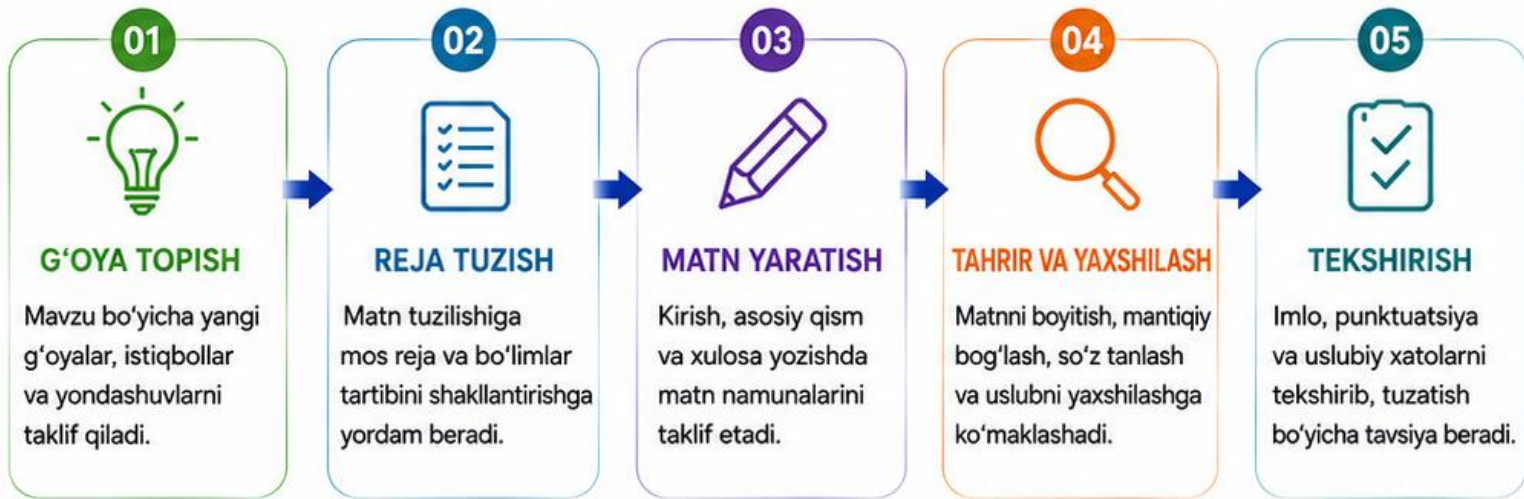

IJODIY YOZMA ISH: MATN YARATISH VA MAZMUNNI CHUQURLASHTIRISH

Sun'iy intellekt ijodiy fikrlashni almashtirmaydi,
uni kengaytiradi va yaxshiroq ifodalashga yordam beradi.

AI IJODIY YOZMA ISHDA NIMALARDA YORDAM BERADI?

SAMARALI MASLAHATLAR

- Aniq ko'rsatma bering: rol, kontekst, maqsad, hajm va formatni belgilang.
- AI taklifini tanqidiy baholang va o'z fikringiz bilan boyiting.
- AI nusxani emas, inson tafakkurini namoyon etsin.
- Manbani ko'rsating va plagiatdan saqlaning.

YOZMA ISH JARAYONI

1	MAQSAD BELGILASH Vazifa va kutilgan natijani aniq belgilash.
2	MA'LUMOT YIG'ISH Ishonchli manbalardan ma'lumot to'plash.
3	AI YORDAMIDA ISHLASH G'oya, reja va matn yaratishda AI vositalaridan foydalanish.
4	TAHRIR QILISH Matnni tahrirlash, boyitish va mantiqan takomillashtirish.
5	YAKUNIY TEKSHIRUV Xatolarni tekshirish va yakuniy nusxani tayyorlash.

ESLATMA: AI — yordamchi vosita. Asosiy ijod va mas'uliyat muallif — o'qituvchi va o'quvchiga tegishli.

“ Yaxshi matn — aniq g'oya, to'g'ri tuzilma va samimiy ifodadir. ”

YOZMA NUTQNI RIVOJLANTIRISHDA AI: YOZDIRISH EMAS, YO'NALTIRISH

AI o'quvchi o'rniga yozmaydi — yozgan matnini tahlil qilish, takomillashtirish va fikrini rivojlantirishga yordam beradi.

1 O'QUVCHI YOZADI

O'quvchi mavzu bo'yicha mustaqil matn yaratadi.

2 AI TAHLIL QILADI

Imlo, grammatika, uslub, lug'at va mantiqiy izchillik bo'yicha tavsiya beradi.

3 O'QUVCHI TAHRIRLAYDI

Tavsiyalarni baholab, matnini o'zi qayta ishlaydi.

4 O'QITUVCHI BAHOLAYDI

Yakuniy baho va pedagogik xulosa o'qituvchi tomonidan beriladi.

NAMUNA MATN

Men kitob o'qishni yaxshi ko'raman. Kitob bizga ko'p bilim beradi. Men ko'proq tarixiy kitoblarni o'qiyman. Chunki ular qiziq va foydali.

AI quyidagi yo'nalishlar bo'yicha tahlil va tavsiya beradi:

IMLO

Imlo xatolari va yozuv me'yorlari.

GRAMMATIKA

Gap tuzilishi, so'z turkumlari va shakllar.

LUG'AT

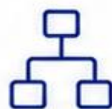
So'z boyligi, mos so'z va iboralar.

USLUB

Uslub va ifoda mosligi, so'z tanlovi.

MANTIQ

Fikr izchilligi, bog'lanish va mantiqiylik.

NOTO'G'RI YONDASHUV

PROMPT:

“Matnni chiroyli qilib qayta yozib ber.”

O'quvchi fikri AI bilan almashtirilishi mumkin.

TO'G'RI YONDASHUV

PROMPT:

“Matnni o'quvchi o'rniga qayta yozma. Faqat imlo, gap tuzilishi, lug'at boyligi va mantiqiy izchillik bo'yicha aniq tavsiyalar ber.”

AI YORDAMIDA BAHOLASH VA TESKARI ALOQA

Mezonli baholash, tezkor tahlil va individual tavsiyalar

1

VAZIFA

O'quvchi yozma yoki amaliy topshiriqni bajaradi.

2

MEZON

O'qituvchi aniq baholash mezonlarini belgilaydi.

3

AI TAHLILI

AI ishni mezonlar asosida tahlil qilib, kuchli va yaxshilanishi kerak bo'lgan jihatlarni ko'rsatadi.

4

O'QITUVCHI XULOSASI

Yakuniy baho va pedagogik qarorni o'qituvchi beradi.

NAMUNAVIY VAZIFA

“Mening sevimli kitobim” mavzusida 150–180 soʻzli matn yozing.

20 BALLIK BAHOLASH MEZONI

1	Mazmun va mavzuning ochilishi	4 ball
2	Mantiqiy izchillik	4 ball
3	Lugʻat boyligi	4 ball
4	Grammatik toʻgʻrilik	4 ball
5	Imlo va punktuatsiya	4 ball

JAMI

20 BALL

AI TESKARI ALOQA NAMUNASI

Kuchli jihat: mavzu aniq ochilgan.

Takomillashtirish: gaplar orasidagi bogʻlanishni kuchaytiring.

Tavsiya: takrorlangan soʻzlarni sinonimlar bilan boyiting.

Prompt: Quyidagi yozma ishni 5 mezon bo'yicha tahlil qil. O'quvchi o'rniga qayta yozma, faqat aniq tavsiya ber.

SUN'IY INTELLEKTDAN XAVFSIZ VA MAS'ULIYATLI FOYDALANISH

Har bir natijani tekshirish, shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish va pedagogik nazoratni saqlash

TEKSHIRING

AI bergan ma'lumotni, misollarni va manbalarni tekshiring.

2

SHAXSIY MA'LUMOTNI HIMOYA QILING

O'quvchining F.I.Sh., telefon raqami, manzili, bahosi va boshqa shaxsiy ma'lumotlarini AI tizimiga kiritmang.

4

MUSTAQIL FIKRLASHNI SAQLANG

AI o'quvchi o'rniga vazifani bajarib bermasligi, balki yo'naltirishi kerak.

3

MUALLIFLIKKA RIOYA QILING

Tayyor matn va materiallardan foydalanganda manba va mualliflik huquqini inobatga oling.

5

YAKUNIY QAROR O'QITUVCHIDA

AI tavsiya beradi, pedagogik baho va mas'uliyat o'qituvchida qoladi.

NIMA QILMASLIK KERAK?

- ✗ Tekshirmasdan darsda ishlatish
- ✗ O'quvchi ma'lumotlarini yuklash
- ✗ AI javobini mutlaq to'g'ri deb qabul qilish

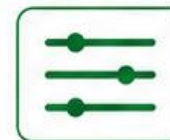
TO'G'RI ISH MODELI

AI

TEKSHIRISH

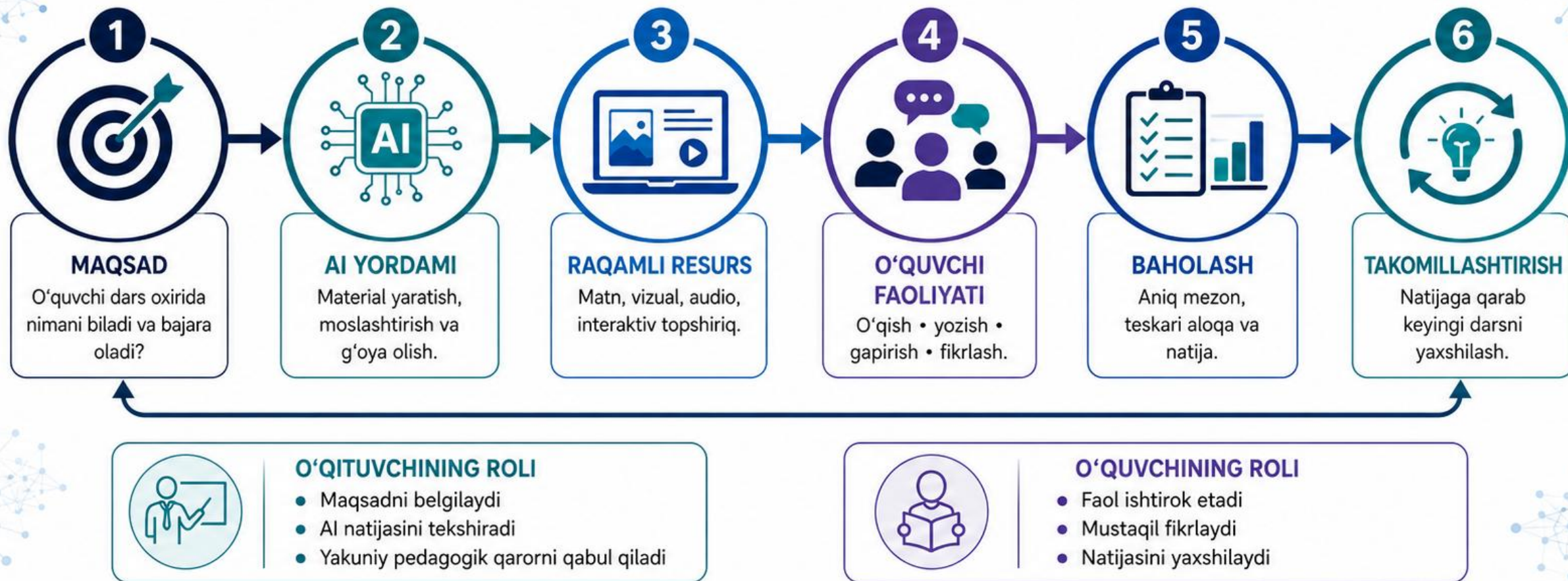
MOSLASHTIRISH

DARSDA
QO'LLASH

YAKUNIY MODEL: ZAMONAVIY O'ZBEK TILI DARS

Pedagogik maqsad, sun'iy intellekt va raqamli resurslarni yagona jarayonga birlashtirish

SUN'IY INTELLEKT + PEDAGOGIK MAHORAT = SAMARALI TA'LIM

Texnologiya darsni kuchaytiradi, ta'lim sifatini esa o'qituvchi belgilaydi.

YAKUNIY XULOSA VA KELGUSI QADAMLAR

Bugungi bilim va ko'nikmalarimizni amaliyotga tatbiq etib, **sifatli ta'lim** va **samarali boshqaruvga** erishamiz!

“ Sun'iy intellekt o'qituvchini almashtirmaydi, lekin uni kuchaytiradi. Texnologiya vosita, inson esa maqsaddir. ”

NIMALARNI O'RGANDIK?

- 01 SI ASOSLARI**

Sun'iy intellekt tushunchasi, turlari va ta'limdagi imkoniyatlarini angladik.
- 02 RAQAMLI VOSITALAR**

Samarali AI va raqamli vositalardan dars va boshqaruvda foydalanish yo'llarini o'rgandik.
- 03 AMALIY KO'NIKMALAR**

Matn yaratish, tahlil qilish, reja tuzish, taqdimot va baholashda AI'dan foydalanishni mashq qildik.
- 04 MA'LUMOTGA ASOSLANISH**

Ma'lumotlarni tahlil qilib, dalillarga asoslangan qarorlar qabul qilishni o'rgandik.
- 05 XAVFSIZLIK VA ETIKA**

Raqamli xavfsizlik, data maxfiyligi va AI'dan axloqiy foydalanish qoidalarini tushundik.
- 06 HAMKORLIK VA INNOVATSIYA**

Jamoaviy ishlash, tajriba almashish va innovatsion yondashuvlarning muhimligini angladik.

BU BILIM VA KO'NIKMALAR NATIJASIDA:

- Darslar sifatini oshiramiz va o'quvchilarda zamonaviy ko'nikmalarni rivojlantiramiz.
- Boshqaruvda ma'lumotlarga asoslangan samarali qarorlar qabul qilamiz.
- Vaqtни tejaymiz, ish unumdorligini oshiramiz va natijalarga erishamiz.
- Xavfsiz va mas'uliyatli raqamli muhitni ta'minlaymiz.
- Innovatsion g'oyalar bilan maktabimizni rivojlantiramiz va o'zgarishlarga yetakchilik qilamiz.

KELGUSI QADAMLAR

1. Olingan bilimlarni amaliyotda joriy etish
2. Jamoa bo'lib, tajriba almashish
3. Doimiy o'rganish va rivojlanish
4. Yangi g'oyalarni amalga oshirish
5. Natijalarni tahlil qilib, takomillashtirish

SI VOSITALARI BILAN O'ZBEK TILI DARSINI YARATAMIZ

Sun'iy intellekt vositalarining ta'limdagi imkoniyatlarini amalda ko'ramiz.

Maqsad – SI yordamida sifatli dars resurslarini yaratish va darsga moslashtirish.

BIZNING ISH JARAYONIMIZ

BU QISMDA NIMALARNI AMALDA O'RGANAMIZ?

SI vositalarining ta'limdagi real imkoniyatlari

Dars uchun kerakli kontentni tez va sifatli yaratish

Interaktiv baholash va o'quvchilar bilan ishlash

Vaqtini tejash va dars sifatini oshirish

Natijani tahlil qilish va kelgusi darslarni rejalashtirish

AMALIY MASHG'ULOT UCHUN MAVZU

“KITOBXONLIK VA RAQAMLI DUNYO”

Sinf: 7-sinf

Dars davomiyligi: 45 daqiqa

Natija: Tayyor raqamli dars paketi

Vositalar: ChatGPT, Gemini, NotebookLM, Canva, Wayground (Quizizz)

QAYSI VAZIFAGA QAYSI SI VOSITASI?

To'g'ri vositani tanlash — sifatli natijaning muhim sharti.
Har bir vazifa uchun eng mos SI vositasini tanlash kerak.

ChatGPT

- ✓ Dars rejasi yaratish
- ✓ Matn va topshiriq tuzish
- ✓ Tahlil va tahrir qilish

Gemini

- ✓ Differensial topshiriq
- ✓ Mazmunni soddalashtirish
- ✓ Darsni rejalashtirish

NotebookLM

- ✓ Manbalar bilan ishlash
- ✓ Yuklangan faylni tahlil qilish
- ✓ Konspekt va savol yaratish

Claude

- ✓ Katta matn bilan ishlash
- ✓ Tuzilmali tahlil
- ✓ Qayta yozish va umumlashtirish

Canva

- ✓ Infografika yaratish
- ✓ Taqdimot va poster
- ✓ Vizual o'quv resursi

TEZKOR TANLOV FORMULASI

Matn, reja,
topshiriq

ChatGPT

Moslashtirish va
differensiallash

Gemini

Manba asosida
ishlash

NotebookLM

Katta matnni
qayta ishlash

Claude

Vizual material
yaratish

Canva

ASOSIY QOIDA

Eng yaxshi SI vositasi
degani bitta emas.
Muayyan vazifa uchun
eng mos vosita tanlanadi.

AI YORDAMIDA VIZUAL TOPSHIRIQ YARATISH

Rasmni bezak emas, o'quvchini fikrlashga undaydigan didaktik vositaga aylantiramiz

1. PROMPT BERAMIZ

6-sinf o'zbek tili darsi uchun "Sifat" mavzusida bozor manzarasini yarat.

Rasmda 8–10 ta predmet va ularning belgilari aniq ko'rinsin.

O'quvchilar rasm asosida sifatlarni topib, gap tuza olsin.

2. VIZUAL NATIJA

Predmetni toping

Belgini ayting

Gap tuzing

3. DARSGA AYLANTIRAMIZ

1

Otlarni aniqlang

2

Mos sifatlarni toping

3

3–5 ta gap tuzing

4

Rasm asosida kichik matn yozing

RASM

SAVOL

GAP

MATN

BAHOLASH

CHATGPT:

O'QITUVCHINING RAQAMLI YORDAMCHISI

Darsni rejalash, matn va topshiriqlar yaratish, savollar tuzish va baholash mezonini ishlab chiqishda ChatGPT sizga yordam beradi.

CHATGPT YORDAMIDA NIMALAR QILAMIZ?

- 01

Dars rejasi yaratamiz

Maqsad, bosqichlar, faol metodlar va kutilgan natijalar.
- 02

Matn yaratamiz

Tushunarli, qiziqarli va yoshga mos matnlar.
- 03

Savol va mashqlar tuzamiz

Turli darajadagi savol va amaliy topshiriqlar.
- 04

Matnni darajaga moslashtiramiz

Boshlang'ich, o'rta va yuqori darajaga ajratamiz.
- 05

Baholash mezonini yaratamiz

Kriteriya va rubrikalar asosida baholash mezonlari.

AMALIY PROMPT NAMUNASI

PROMPT 1

“Sen tajribali o'zbek tili o'qituvchisidan. 6-sinf uchun “Iboralar” mavzusida 45 daqiqalik darsning amaliy qismini tayyorla. 3 ta faol metod, 5 ta misol va 3 darajadagi topshiriq ber.”

KEYINGI BUYRUQ

“Endi 3 ta topshiriqni boshlang'ich, o'rta va yuqori darajaga ajrat. Har biriga javob kalitini ber.”

CHATGPT ISHLASH JARAYONI

AMALIY MISOL: "IBORALAR"

ChatGPT dan olamiz

- Dars rejasi
- Iboralar ro'yxati (5–7 ta)
- Mazmunli matn
- 3 darajadagi topshiriq
- Javob kaliti
- Baholash mezonini

Nima uchun foydali?

- ✓ Vaqt tejiladi
- ✓ G'oyalar ko'payadi
- ✓ Matnlar sifatli bo'ladi
- ✓ Darajaga mos materiallar olinadi
- ✓ Darsga tayyorgarlik yengillashadi

O'qituvchi roli

Natijani tekshiradi, moslashtiradi va o'z metodik yondashuvi bilan boyitadi.

AMALIY QISM

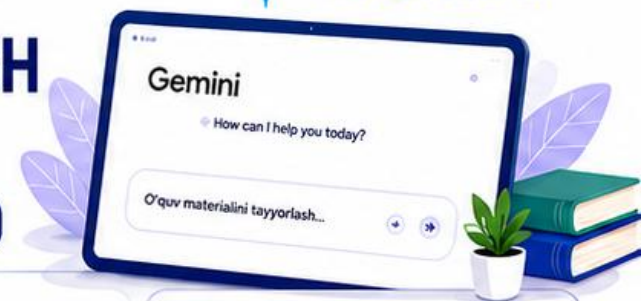
GEMINI:

DARSNI REJALASH VA DIFFERENSIALLASHTIRISH

Bir mavzuni turli darajadagi o'quvchilar uchun moslashtiramiz

Gemini

NIMA QILAMIZ?

Bir matn asosida uch darajadagi material yaratamiz

Har bir daraja uchun 3 tadan tushunish savoli tuzamiz

O'quvchilarning ehtiyojiga mos yondashamiz

Bir maqsad — turli yo'l bilan erishamiz

AMALIY VAZIFA (PROMPT)

Quyidagi matnni 7-sinf o'quvchilari uchun uch darajada tayyorla:

- A** — soddalashtirilgan;
- B** — standart;
- C** — murakkablashtirilgan.

Har bir variant uchun 3 tadan o'qib tushunish savoli tuz. Javob kalitini ber.

NAMUNA MATN:

Iboralar — ko'chma ma'noda qo'llanadigan, nutqni ta'sirchan va obrazli qiladigan turg'un birikmalardir. Ular fikrni aniq, ifodali va ta'sirli yetkazishga yordam beradi. Masalan: "ko'ngli to'q", "og'zi qulog'ida", "ko'z yummoq" kabi iboralar nutqda ko'p qo'llanadi.

NATIJADA NIMALAR OLAMIZ?

A

SODDALASHTIRILGAN
(Asosiy tushuncha)

Tili sodda, qisqa gaplar, his-tuyg'uni oson anglash uchun mos.

Savollar: sodda, faktga asoslangan.

B

STANDART
(Mazmuni tushunish)

Matn to'liq mazmun bilan, lekin mantiqiy izohlar bilan beriladi.

Savollar: tushunish, taqqoslash, izohlash.

C

MURAKKABLASHTIRILGAN
(Tahlil va ijod)

Matn chuqurroq izohlar, qo'shimcha ma'no qatlamlari bilan boyitiladi.

Savollar: tahlil, dalillash, ijodiy fikr bildirish.

PEDAGOGIK QIYMAT

Bir mavzu — uch xil daraja — har bir o'quvchi o'z imkoniyatiga mos ravishda o'zlashtiradi. Adolatli va samarali ta'lim ta'minlanadi.

GEMINI BILAN ISHLASH QADAMLARI

01

Gemini'ga kiring

gemini.google.com saytiga o'ting va Google hisobingiz bilan kiring.

02

Prompt kiriting

Aniq va tushunarli buyruqni matn ko'rinishida yozing.

03

Parametrlarni belgilang

Sinf (7), fan (o'zbek tili), matn turi (soddalashtirish, savol), til (o'zbek) kabi buyruqlarni ko'rsating.

04

Natijani oling

Gemini matnning uch darajasini va savollarni tayyorlaydi.

05

Tekshirib, tahrirlang

Til, mazmun va savollarni o'z dars maqsadiga mos holda tahrirlang.

06

Foydalaning

Materialni darsda, ish varaqida yoki platformalarda qo'llang.

FOYDALI MASLAHATLAR

Promptni aniq va bosqichma-bosqich yozing.

Daraja mezonlarini ko'rsating: A — sodda, B — standart, C — murakkab.

Natijani albatta o'zingiz tekshirib chiqing.

Turli darajadagi o'quvchilarni guruhlariga ajratib ishlatning.

AI — yordamchi, lekin asosiy qaror o'qituvchida.

AMALIY QISM

NOTEBOOKLM:

MANBA BILAN ISHLASHNING ENG ISHONCHLI YO'LI

Faqat siz yuklagan manbalar asosida ishlaydi va javoblarni manbalarga bog'laydi.

NOTEBOOKLM NIMA UCHUN FOYDALI?

Faqat o'zingiz yuklagan materiallar asosida ishlaydi.

Darslik, maqola, metodik qo'llanma va hujjatlarni tahlil qiladi.

Konspekt, savol, test, flashcard va hatto Audio Overview yaratadi.

Ishonchli va aniq: manbalarga havola bilan javob beradi.

QANDAY FOYDALANAMIZ? (5 QADAM)

NotebookLM

Sources

- O'zbek tili darsligi – 5-sinf.pdf
- Metodik qo'llanma.pdf
- Iboralar maqola.pdf

Ask anything about your sources...

AMALIY MISOL: "IBORALAR"

- 1 Savol (Prompt):**
Ushbu 5-sinf ona tili darsligidagi "Iboralar" mavzusining asosiy tushunchalarini ajratib bering."
Natija:
Ta'rif, xususiyatlari va misollar konspekt ko'rinishida.
- 2 Savol (Prompt):**
Ushbu manba asosida 10 ta test savoli tuzing va javob kalitini bering."
Natija:
10 ta test (turli shakldagi) + javob kaliti.
- 3 Savol (Prompt):**
5-sinf o'quvchilari uchun "Iboralar" mavzusida qisqa o'quv qo'llanma yozing."
Natija:
Sodda va tushunarli matn, misollar va mashqlar bilan.

i Har bir javob manbadagi sahifa raqamlari bilan beriladi.

NOTEBOOKLM YARATA OLADIGAN NATIJALAR

Konspekt

Asosiy g'oyalar va tushunchalar qisqacha yoritiladi.

Savol-javob

Mavzu bo'yicha savollar va javoblar.

Test

Turli tipdagi test savollari va javob kaliti.

Flashcard

Tushunchalar bo'yicha kartochka (to'plam).

Audio Overview

Materialning audio ko'rinishdagi qisqacha sharhi.

Video Overview

Qisqa video ko'rinishida tushuntirish.

Infografika

Asosiy ma'lumotlarni vizual ko'rinishda jamlaydi.

MUHIM QOIDALAR

- Ishonchli manbalarni yuklang (darslik, metodik qo'llanma, maqola va h.k.).
- Savollarni aniq va maqsadli yozing.
- AI bergan javobni tekshirib, darsga moslashtiring.
- Olingan materialni o'quvchilar yoshiga va sinf darajasiga moslang.

AI manbani o'qiydi, ammo o'qituvchi maqsadni belgilaydi va natijani ta'limga aylantiradi!

Darslik yoki maqolani yuklang.

3 ta savol yozing (mavzu bo'yicha).

Test yaratishni so'rang.

Konspekt yoki qo'llanma yaratishni so'rang.

Natijani saqlang va taqdim eting.

AMALIY ISH: 10 DAQIQA

AMALIY QISM

Canva AI: MATNNI VIZUAL O'QUV RESURSIGA AYLANTIRAMIZ

AI yordamida darsga mos, chiroyli va tushunarli vizual materiallar, kartochkalar, infografika, worksheet va plakatlarni tezda yaratamiz.

CANVA AI BILAN NIMALAR YARATA OLAMIZ?

Taqdimot
(Presentation)
Dars slaydlari

Worksheet
Ish varaqlari

Kartochkalar
Tushuncha
va misollar

Infografika
Ma'lumotlarni
vizual ko'rinishda

Plakat va postlar
E'lon, eslatma
va ko'rgazmali
materiallar

QANDAY ISHLATAMIZ? (5 QADAM)

Shablonni tanlang
Presentation, Worksheet
va boshqa formatni
tanlang.

AI yordamni oching
"Magic Write" yoki
"Magic Design"
funktsiyasini tanlang.

Vazifani yozing
AI ga nima kerakligini
aniq yozing yoki
mavzuni kiriting.

Natijani tahrirlang
Rang, shrift, rasm
va matnni darsga
moslashtiring.

Yuklab oling
PDF, PNG, JPG yoki
link ko'rinishida
saqlang va foydalaning.

AMALIY MISOL: "IBORALAR"

Matn (ChatGPT'dan olingan):

- Og'zi qulog'iga yetdi
- Yelkasiga yuk bo'lmoq
- Ko'ngli yorishmoq
- Ustidan kulmoq
- Og'ziga qum solmoq

Canva AI vazifasi (prompt):

"Ushbu iboralar uchun
chiroyli kartochkalar yarating."

Har bir kartochkada:

- ✓ Ibora
- ✓ Ma'nosi
- ✓ Misol gap
- ✓ Mos rasm bo'lsin."

Natija:

Har bir ibora uchun kartochka
(rasm + ma'no + misol) tayyor bo'ladi.

CANVA AI DA ISHLASH BO'YICHA FOYDALI MASLAHATLAR

Aniq va qisqa yozing.
Vazifani batafsil, lekin ixcham ko'rinishda yozing.

O'quvchi yoshini ko'rsating.
Masalan: "6-sinf uchun".

Dars uslubingizga mos dizayn tanlang.
Rang, shrift va elementlarni o'quvchilarga moslashtiring.

Materialni tekshiring va to'ldiring.
AI yaratgan kontentni pedagogik maqsadga mos
ravishda tahrirlab chiqing.

NIMA UCHUN FOYDALI?

- ✓ Vaqtni tejaydi
- ✓ Darsni ko'rgazmali qiladi
- ✓ O'quvchilarni qiziqitiradi
- ✓ Murakkab mavzuni sodda tushuntirishga yordam beradi
- ✓ Turli formatda materiallar tayyorlash imkonini beradi

Og'zi qulog'iga yetdi

Ma'nosi: juda
xursand bo'lmoq.
Misol: Yaxshi xabar
eshitib, og'zi qulog'iga yetdi.

Yelkasiga yuk bo'lmoq

Ma'nosi: mas'uliyat,
g'amgin bo'lmoq.
Misol: Bu ish
yelkasiga yuk bo'lib
qoldi.

Ko'ngli yorishmoq

Ma'nosi: kayfiyati
ko'tarilmoq, xursand
bo'lmoq.
Misol: Yaxshi xabarni
eshitib, ko'ngli yorishdi.

Ustidan kulmoq

Ma'nosi: masxara
qilmoq, kulgi qilmoq.
Misol: Uning ustidan
kulishdi.

Og'ziga qum solmoq

Ma'nosi: jim qolmoq,
sir saqlamoq.
Misol: Bu sirni
og'ziga qum soldi.

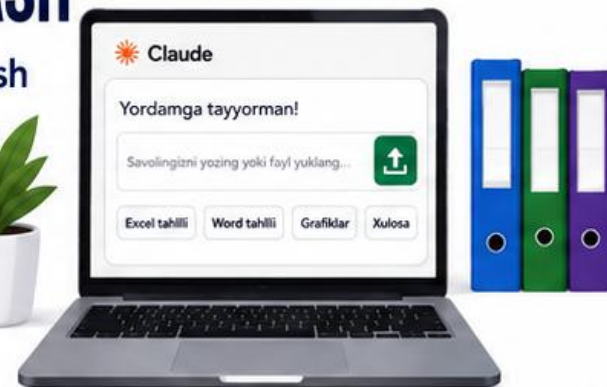

AMALIY QISM

CLAUDE: EXCEL VA WORD HUJJATLAR BILAN ISHLASH

Jadval, hujjat va hisobotlarni tahlil qilish, xulosa chiqarish va vizual natija tayyorlash

CLAUDE NIMA QILA OLADI?

Excel/CSV tahlili

Ma'lumotlarni o'qish, tozalash va tahlil qilish

Word/DOCX tahlili

Hujjat mazmunini tushunish va tahlil qilish

Jadval va xulosa

Asosiy ma'lumotlarni jadval ko'rinishida chiqarish va xulosa berish

Grafiklar

Bar chart va pie chart ko'rinishida vizual natija yaratish

Tavsiya va hisobot

Amaliy tavsiyalar va tayyor hisobot shakllantirish

QANDAY ISHLATAMIZ? (5 QADAM)

1

Faylni yuklang

2

Vazifani yozing

3

Claude tahlil qiladi

4

Natijani tekshiring

5

Saqlang va qo'llang

EXCEL MISOL: SINFLAR NATIJALARI

1. Namuna jadval

Sinf	O'quvchi soni	O'rtacha ball	Davomat (%)
5-A	28	85.6	95%
5-B	26	78.2	92%
5-C	27	71.4	89%
5-D	24	88.1	96%

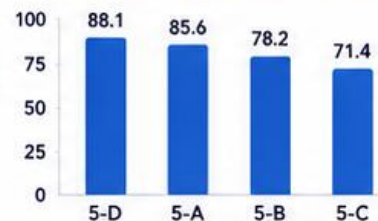
2. Claude'ga yoziladigan so'rov (prompt)

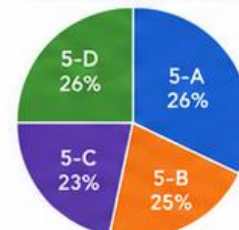
Ushbu jadvalni tahlil qil, sinflarni reyting bo'yicha sarala va **bar chart** hamda **pie chart** yaratish uchun xulosa ber.

3. Natija (chiqariladigan ko'rinish)

O'rtacha ball bo'yicha reyting

Davomat ulushi

5-D – 96%
5-A – 95%
5-B – 92%
5-C – 89%

WORD MISOL: FRAZELOGIZMLAR HUJJATI

1. Namuna hujjat

Frazeologizmlar haqida

Frazeologizmlar – barqaror so'z birikmalari bo'lib, ko'chma ma'noda ishlatiladi. Ular nutqimizni boyitadi va ifodani ta'sirli qiladi...

2. Claude'ga yoziladigan so'rov (prompt)

Hujjatdagi asosiy tushunchalarni jadvalga ajrat, 5 ta test savoli va qisqa xulosa tayyorla.

3. Natija (chiqariladigan ko'rinish)

Xulosa

Asosiy g'oyalar qisqacha bayon qilinadi.

Jadval

Frazeologizmlar jadval ko'rinishida ajratiladi.

Test savollari

5 ta test savoli va javoblari taqdim etiladi.

AMALIY TOPSHIRIQ

1

Excel fayl yuklang

2

3 ta savol yozing

3

Natijani tekshiring va xulosa oling

4

Grafikni saqlang

Raqamli va sun'iy intellekt savodxonligi — zamonaviy o'zbek tili o'qituvchisining muhim kompetensiyasi

Amaliy mashg'ulotlar davomida o'zbek tili o'qituvchilari raqamli vositalar va sun'iy intellekt imkoniyatlaridan darsni rejalash, moslashtirish, vizuallashtirish hamda tahlil qilishda samarali foydalanish yondashuvlarini ko'rib chiqdilar. Asosiy maqsad — ta'lim sifatini oshirish, o'quvchi faolligini kuchaytirish va o'qituvchining kasbiy salohiyatini rivojlantirishdir.

E'tiboringiz uchun rahmat!

Savol va munozaralarga tayyormiz.

Rejalash

Moslashtirish

Vizuallashtirish

Tahlil

Mas'uliyat

Matn tahlili

Darsni rejalash

Vizuallashtirish

Baholash
va tahlil

Raqamli
savodxonlik

AI
savodxonligi

O'zbek tili darsi

“Til — millatning ruhiy qiyofasi va ifodasi.”

Matn

Lug'at

Savol

Topshiriq

Topshiriq: Matn g'oyasini aniqlang va asoslang.

O'zbek tili

Hozirgi o'zbek adabiy tili

Uslubiyat